

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: 8C/117/2010
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6910208443
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Margita Žilková
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2014:6910208443.17

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rimavská Sobota samosudcom JUDr. Margitou Žilkovou v právnej veci žalobcu O. C., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom v I., K. XXX, zast. JUDr. Jánom Čipkom, advokát so sídlom Advokátskej kancelárie v Hnúšti, Partizánska 197 proti žalovanému Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, IČO 00 151 866 o 353,85 eur s prísl. takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 353,85 eur s 9 % úrokmi z omeškania ročne od 22. 10. 2009 do zaplatenia, ako aj 457,33 eur trov právneho zastúpenia do 3 dní po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobou podanou dňa 01. 07. 2010 sa žalobca domáhal na žalovanom, za ktorého koná Ministerstvo spravodlivosti SR, zaplatenia 353,85 eur s 3 % úrokmi z omeškania ročne od 01. 04. 2009 do zaplatenia z titulu náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len "zákon"), ktorá škoda mu mala vzniknúť nezákonným rozhodnutím vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Rimavská Sobota, Úradu justičnej a kriminálnej polície č. U.-XXXX/X-U.-P.-XXXX zo dňa 08. 12. 2004 v dôsledku uhradenia odmeny advokátovi za poskytnuté právne služby a náhradu hotových výdavkov v trestnom konaní. Žalobu odôvodnil tým, že proti uzneseniu o vznesení obvinenia proti nemu vo veci podal riadny opravný prostriedok - sťažnosť, ktorá bola uznesením prokurátora ako nedôvodná zamietnutá, následne v priebehu celého prípravného konania jednoznačne popieral že by spáchal za vinu mu kladené trestné činy, nakoľko v inkriminovanej dobe sa vôbec nenachádzal v štáte, kde k trestnému činu došlo, v dôsledku čoho bolo neskôr trestné stíhanie proti nemu zastavené z dôvodu, že je nepochybné, že skutok nespáchal. V priebehu konania žalobu zmenil (resp. čiastočne vzal späť) tak, že v konečnom dôsledku žiadal 9 %-né úroky z omeškania ročne zo sumy 353,895 eur od 22. 10. 2009 do zaplatenia.

Žalovaný, za ktorého konalo Ministerstvo spravodlivosti SR žiadalo žalobu zamietnuť namietol predovšetkým pasívnu vecnú legitímáciu Slovenskej republiky, zastúpenú Ministerstvom spravodlivosti SR ako účastníka v tomto konaní,

Rozsudkom zo dňa 17. 03. 2011 č. 8C/117/2010-55 súd zaviazal žalovaného, za ktorého koná Ministerstvo spravodlivosti SR na zaplatenie 353,85 eur aj s požadovanými úrokmi z omeškania, keď vychádzal z toho, že cieľom ust. § 4 ods. 2 zákona je predchádzať možným konfliktom, kedy nie je zrejмый žiaden orgán, ktorý by mal v mene štátu konať a z tohto vyplýva generálna právomoc Ministerstva spravodlivosti na konanie v takýchto veciach, pričom nejasnosť v texte zákona nie je možné vykladať v neprospech poškodeného.

Na odvolanie žalovaného, za ktorého konalo Ministerstvo spravodlivosti SR Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo dňa 07. 07. 2011 č. 14Co/164/2011-85 rozsudok okresného súdu zrušil a vec

vrátil na ďalšie konanie, keď zistil pochybenie okresného súdu v tom, kto koná za štát ako označeného žalovaného, čo má povahu nedostatkov procesných podmienok a keď okresný súd nevyzval účastníka v súlade s ust. § 43 ods. 1 O. s. p. a ô 79 ods. 1 O. s. p., odňal mu tým možnosť konať pred súdom, v dôsledku toho vec aj nesprávne posúdil.

Na výzvu súdu potom žalobca označil za orgán konajúci za štát aj Generálnu prokuratúru SR a Ministerstvo vnútra SR. Na ďalšiu výzvu na konkrétne označenie, ktorý orgán označuje za konajúci za žalovaného, keď zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by mohlo v danom prípade v mene štátu konať viac orgánov,, označil za orgán konajúci v mene žalovaného Ministerstvo vnútra SR, s ktorým potom súd vo veci ďalej konal.

Žalovaný, za ktorého koná Ministerstvo vnútra SR (ďalej len "žalovaný") v písomnom vyjadrení tiež namietal nedostatok jeho procesnej spôsobilosti, lebo podľa § 4 ods. 1 písm. b/ a f/ zákona je orgánom procesne spôsobilým konať v mene štátu v tejto veci Generálna prokuratúra SR. Samotná skutočnosť, že predbežne prerokoval žiadosť žalobcu miesto toho, aby ju postúpil na príslušný orgán, nemôže spôsobiť, že by bol automaticky príslušným orgánom na konanie. Poukázal aj na viaceré rozhodnutia súdov v iných veciach, ktoré podporujú jeho tvrdenia.

Na pojednávaniach žalobca žiadal žalobe vyhovieť. Poukázal najmä na to, že Generálna prokuratúra by bola príslušná vo veci konať, ak by sa zamietla sťažnosť a bola podaná obžaloba, o čo v danom prípade nejde, a preto s poukazom na ust. § 4 ods. 1 písm. m/ zákona má v mene štátu konať Ministerstvo vnútra SR, keďže začalo konať vo veci ako prvé. Trestné stíhanie bolo zastavené, teda rozhodnutie sa berie rovnako ako nezákonné, to isté platí aj o rozhodnutí prokurátora o zamietnutí sťažnosti. Vzhľadom na výsledok trestného stíhania išlo o nezákonné rozhodnutia, v dôsledku ktorých v majetkovej sfére žalobcu vznikla škoda, a to trovy obhajoby, nie je žiaden liberačný dôvod zo strany štátu, a preto s poukazom na ust. § 4 ods. 1 písm. b/ bod prvý a prísl. m/ zákona žiadal žalobe v plnom rozsahu vyhovieť, keď orgán konajúci za štát je podľa jeho názoru správne označený. V § 4 ods. 1 písm. b/ zákona sú dve podmienky, kedy koná v mene štátu Ministerstvo vnútra, a to nezamietnutie sťažnosti a nepodanie obžaloby, pričom v danom prípade prokuratúra zamietla

Zástupca žalovaného na pojednávaniach žiadal žalobu zamietnuť. Uznal, že pasívne legitimovaná vo veci je Slovenská republika, ale nesúhlasil s tým, aby konal (teda Ministerstvo vnútra) za štát, pričom tiež poukázal na ust. § 4 ods. 1 písm. b/ zákona. Ďalej poukázal na poslednú vetu odôvodnenia v uznesení prokurátora o zamietnutí sťažnosti žalobcu, čím vylučuje, že by sa jednalo o nezákonné konanie alebo rozhodnutie vyšetrovateľa alebo príslušníka PZ. Trestné stíhanie bolo zastavené z dôvodu, že obvinený skutok nespácha a nie z dôvodu nezákonnosti. Ide o legálnu možnosť zastavenia podľa zákona. Ani predbežné prerokovanie nároku jedným zo subjektov nezakladá automaticky príslušnosť uvedenej organizačnej zložky konať za štát. Momentom podania sťažnosti nastáva zodpovednosť Generálnej prokuratúry. Rozhodnutie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia bolo zákonné a opodstatnené, čo je najdôležitejší moment z hľadiska určenia konajúceho orgánu. Vyšetrovateľ by porušil zákon, ak by nekonal vo veci. K vzneseniu obvinenia viedli relevantné skutočnosti. Nikde nebolo konštatované, že došlo k nezákonnosti, pokiaľ ide o toto rozhodnutie. Tiež pokiaľ ide o požadované úroky, tieto sú neodôvodnene požadované, lebo doteraz nebolo žiadne rozhodnutie o tom, že má zaplatiť, teda nemohlo dôjsť k omeškaniu. Škoda by prichádzal do úvahy len vtedy, ak by prokurátor označil rozhodnutie vyšetrovateľa za nezákonné alebo by jeho konanie označil za nesprávny postup a v súvislosti s týmto rozhodnutím by bola spôsobená škoda.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením celého obsahu spisu, najmä podaní účastníkov aj s prílohami (vrátane predložených rozhodnutí iných súdov v iných veciach), rozhodnutí z veci ČVS: U.-XXXX/X-U.-P.-XXXX Okresného riaditeľstva PZ v P. A., úradu justičnej a kriminálnej polície PZ P. A. (založených vo veci XT/XXX/XXXX Okresného súdu P. A., kde bola podaná obžaloba proti ďalším obvineným, proti ktorým bolo začaté trestné stíhanie tým istým rozhodnutím ako proti žalobcovi na základe spolupáchateľstva), a to uznesenia o začatí trestného stíhania zo dňa 08. 12. 2004, sťažnosti proti vzneseniu obvinenia zo dňa 15. 12. 2004, uznesenia o zamietnutí sťažnosti proti vzneseniu obvinenia zo dňa 23. 12. 2004, uznesenia o zastavení trestného stíhania zo dňa 25. 09. 2008, plnomocenstva pre advokáta zo dňa 04. 01. 2005, zápisníc zo dňa 10. 01. 2004, 28. 04. 2005 s 05. 01. 2006 o výsluchu obvineného, záznamu zo dňa 05. 09. 2008 o preštudovaní vyšetrovacieho spisu, návrhu na predbežné prejednanie nároku zo dňa 23. 02. 2009, vyúčtovania trov zastupovania v trestnej veci,

príjmovými pokladničnými dokladmi zo dňa 05. 11. 2008 a 17. 01. 2005, odstúpenia žiadosti o predbežné prerokovanie nároku z Ministerstva spravodlivosti SR na Ministerstvo vnútra SR zo dňa 07. 04. 2009, odstúpenia žiadosti na Prezídium PZ Bratislava zo dňa 14. 04. 2009, odpovede zo dňa 21. 10. 2009 na žiadosť o predbežné prerokovanie nároku, návrhu na predbežné prerokovanie nároku zo dňa 06. 03. 2012 na Generálnu prokuratúru SR, oznámenia Generálnej prokuratúry SR zo dňa 01. 12. 2011 a vec posúdil takto:

Podaním zo dňa 23. 02. 2009 navrhovateľ v súlade s ustanovením § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. požiadal Ministerstvo spravodlivosti SR o predbežné prejednanie nároku na náhradu škody, ktorá mu vznikla nezákonným rozhodnutím vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ P. A. Úrad justičnej a kriminálnej polície P. A. U.-XXXX/X-U.-P.-XXXX zo dňa 08. 12. 2004, ktorým bolo voči žalobcovi začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie za trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona a trestného činu výtržníctva podľa § 202 ods. 1 Trestného zákona spáchaných formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že dňa 12. 07. 2003 v čase asi o 02:00 hod. v obci I. G. Z. pred diskotékou V. C., teda verejne a na mieste verejnosti prístupnom, navrhovateľ so spoluobvinenými fyzicky napadol a to údermi pästou a kopaním do oblasti tváre poškodeného B. V., nar. XX. XX. XXXX, trvalým bydliskom Č. K., L. Č.. X a svojim konaním mu mal navrhovateľ spolu so spoluobvinenými spôsobiť podkožný krvný výron na čele v pravo a hornom viečku pravého oka, otras mozgu, zlomeninu dolnej čeľuste vpravo v mieste jej uhlu, ktoré zranenia boli podľa súdno-lekárskeho hľadiska posúdené ako zranenia ľahké s obvyklou dobou liečenia do 6-tich týždňov s podstatným obmedzením v obvyklom spôsobe života po dobu 34 dní a následným trestným stíhaním a tým nesprávnym úradným postupom. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia žalobca dňa 15. 12. 2004 podal riadny opravný prostriedok - sťažnosť, ktorá bola uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry v P. A. sp. zn. XPv XXX/XX zo dňa 23. 12. 2004 ako nedôvodná zamietnutá. V priebehu celého prípravného konania žalobca jednoznačne popieral, že by spáchal uvedené trestné činy. Poprel tiež skutočnosť, že by bol v uvedenej dobe v Českej republike. Po vykonanom vyšetrovaní prokurátor Okresnej prokuratúry v P. A. uznesením XPV XXX/XX-XXX zo dňa 25. 09. 2008 trestné stíhanie proti žalobcovi zastavil z dôvodu, že je nepochybné, že skutok nespáchal. Nakoľko žalobca sám nemá právnické vzdelanie a nedokázal by sa účinne proti vzneseným obvineniam obhajovať, využil právo obvineného a po vznesení obvinenia si zvolil obhajcu JUDr. Jána Čipku, advokáta so sídlom v Hnúšti. V súvislosti s nedôvodným trestným stíhaním žalobcovi vznikla majetková ujma. Za obhajobu v trestnom konaní svojmu obhajcovi JUDr. Jánovi Čipkovi ako odmenu za poskytnuté právne služby a náhradu hotových výdavkov zaplatil sumu 353,85 eur (dňa 17. 01. 2005 ako zálohu 5.000,- Sk a dňa 05. 11. 2008 sumu 5.660,- Sk) podľa vyúčtovania obhajcu zo dňa 30. 10. 2008.

Ministerstvo spravodlivosti SR listom zo dňa 07. 04. 2009 oznámilo odstúpenie žiadosti Ministerstvu vnútra SR, ktoré podaním č. p. A.-XXX/PS-XXXX zo dňa 21. 10. 2009 žalobcovi oznámilo, že neboli splnené základné predpoklady na vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, a to existencia nezákonného rozhodnutia, resp. nesprávneho úradného postupu a z uvedeného dôvodu žiadosti nebolo možné vyhovieť.

Podľa čl. 46 ods. 3 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústava SR každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústava SR obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokácia pomáha uplatňovať ústavné právo fyzických osôb na obhajobu a chrániť ostatné práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, so zákonmi a s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Podľa § 3 ods. 1 a 2 zákona (zákona č. 514/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov) štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci a/ nezákonným rozhodnutím, b/ nezákonným

zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo d/ nesprávnym úradným postupom. Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/, b/ a f/ a m/ zákona vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu

a) Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

1. škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,
2. škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,
3. škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu,

b) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru, a

1. prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo
2. vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora,

f) Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

m) orgán príslušný podľa písmen a/ až l/, u ktorého bola podaná žiadosť na predbežné prerokovanie nároku (§ 15), ak ku škode došlo v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci; ak žiadosť bola podaná na viacerých príslušných orgánoch, ten orgán, ktorý vo veci začal konať ako prvý.

Podľa § 9 ods. 1 zákona štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehoty, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb...

Podľa § 9 ods. 4 zákona právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takýmto postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 15 ods. 2 zákona ak bola žiadosť podaná na nepríslušnom orgáne, je tento orgán povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného. Účinky podania žiadosti zostávajú zachované.

Podľa § 16 ods. 4 zákona ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 zákona uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 18 ods. 1 až 3 zákona č. 514/2003 Z. z., náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu. Náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom došlo k nesprávnemu úradnému postupu, ak tieto trovy konania priamo súviseli s nesprávnym úradným postupom. Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

Pri rozhodovaní súd vychádzal z vyššie citovaných ustanovení. Zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu je osobitným druhom zodpovednosti, ktorej podmienky upravuje citovaný osobitný predpis. Jednou zo základných podmienok potrebných pre priznanie takéhoto nároku je zrušenie rozhodnutia (v danom prípade uznesenia o vznesení obvinenia) ako nezákonného príslušným orgánom.

V tejto súvislosti sa súd v plnej miere stotožňuje s právnou argumentáciou právneho zástupcu žalobcu ohľadne identických dôsledkov (ako má uznesenie o zrušení nezákonného rozhodnutia) uznesenia o zastavení trestného stíhania z hľadiska predmetného zákona. Opačný záver, t. j. že by malo uznesenie o zastavení trestného stíhania odlišný význam ako zrušenie rozhodnutia pre jeho nezákonnosť, by bol v rozpore so zmyslom úpravy zodpovednosti štátu obsiahnutom v citovanom predpise a to s myšlienkou, aby každá zákonom predpokladaná majetková ujma spôsobená štátom bola nahradená. Rovnaký záver vyplýva aj zo systematického a logického výkladu § 8 zákona., ktoré jednoznačne vymedzujú prípady, kedy právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe a treste nevznikne a kde (per analogiam) možno vyvodiť záver, že ak k zastaveniu trestného stíhania došlo z určitých dôvodov (v predmetnom prípade z dôvodu, že bolo nepochybné, že žalobca skutok nespáchal), teda v podstate, ak predpoklad o spáchaní trestného činu vyslovený v uznesení o začatí trestného stíhania nebol potvrdený, majú z hľadiska predmetného ustanovenia rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť. V tomto zmysle sa už s predmetnou problematikou vyporiadala judikatúra slovenských súdov, vrátane Najvyššieho súdu (napr. rozsudok sp. zn. 1Cdo 53/93, uznesenie 4 M Cdo 15/2009). Za takto spôsobenú škodu teda zodpovedá štát, ktorý sa svojej zodpovednosti nemôže zbaviť. Základ žaloby teda je daný.

V konaní bolo jednoznačne preukázané, že žalobcovi vznikla v súvislosti s trestným stíhaním majetková ujma, spočívajúca v nákladoch na obhajobu uhradených advokátovi.

Čo sa týka príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou, žalobca využil svoje ústavné právo na kvalifikovanú obhajobu, nakoľko sám nemá právnické vzdelanie. Podľa názoru súdu je nespochybniteľná nevyhnutnosť takéhoto postupu v súvislosti s tak závažnou a pre laika zložitou skutočnosťou ako je vznesenie obvinenia a začatie trestného stíhania a nič na tom nemení skutočnosť či ide o prípady nutnej obhajoby alebo zvoleného advokáta. To znamená, že práve vznesenie obvinenia bolo výlučnou príčinou vzniku trov spätých s obhajobou a príčinná súvislosť je tým nepochybná. Všetky uskutočnené úkony obhajoby možno považovať za účelné a podmienené úkonmi orgánov činných v trestnom konaní, bez ktorých by tieto trovy neboli vznikli.

Pokiaľ ide o výšku uplatnenej náhrady škody, podľa obsahu trestného spisu išlo o nasledovné úkony právnej služby:

- príprava a prevzatie zastúpenia 05.01.2005 - 1.251,- Sk
- výsluch obvineného 10. 01. 2005 - 1.251,- Sk
- výsluch obvineného 28. 04. 2005 - 1.251,- Sk
- výsluch Oláha 05. 01. 2006 - 1.365,- Sk
- oboznamovanie 05. 09. 2008 - 1.588,- Sk

Tieto úkony boli vyúčtované v súlade s ustanoveniami v tom čase účinnnej vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Obhajca si uplatnil tiež príslušný režijný paušál a to vo výške 2 x 150,- Sk, 1 x 5 164,- Sk a 1 x 190,- Sk a 19%-né DPH, ktorého bol platiteľom. (§ 16 ods. 3 vyhl.)

Spolu s uvedenými úkonmi priznávajú predpisy upravujúce odmeny a náhrady advokátov aj náhradu cestovného a náhradu za stratu času (§ 15 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.) za úkony vykonané mimo miesta sídla advokáta. Právny zástupca absolvoval v súvislosti s vyššie špecifikovanými úkonmi právnej služby cesty z miesta sídla svojej advokátskej kancelárie (Hnúšťa) do miesta sídla orgánov činných v trestnom konaní, súdu (Rimavská Sobota). Cestovné vyúčtoval v súlade s príslušnou právnou úpravou podľa údajov z technického preukazu o vozidle a náhradu za stratu času v súlade s ustanoveniami citovaných vyhlášok o odmenách a náhradách advokátov. Celkove tieto dve položky predstavovali sumu 2 025,50 Sk, spolu s vyššie uvedenými úkonmi právnej služby predstavovali trovy trestného konania sumu 8 957,80 Sk (297,34 eur) základ + DPH 19 % t.j. 1 702,- Sk (56,50 eur). Celková suma právneho zastúpenia teda predstavovala 10 659,80 Sk (353,85 eur), ktorú sumu žalobca vyplatil v dňoch 17. 01. 2005 vo výške 5.000,- Sk ako zálohu a 5.660,- Sk dňa 05. 11. 2008.

Súd sa ďalej musel vyporiadať s námietkou, že za žalovaného nemá konať Ministerstvo vnútra SR.

Súd na základe úkonov v trestnom konaní dospel k záveru, že ide o prípad uvedený v § 4 ods. 1 písm. m/ zákona, keďže ku škode došlo v oblasti, ktorá patrí do pôsobnosti Ministerstva vnútra aj Generálnej prokuratúry a ako prvý orgán začalo konať Ministerstvo vnútra, na ktoré bol postúpený návrh na predbežné prerokovanie Ministerstvom spravodlivosti, na ktoré žalobca tento návrh podal, pričom vychádzal z nasledovného:

V prvom rade súd musí konštatovať, že napriek novelám zákona č. 514/2003 Z. z., ktoré precizovali, ktorý orgán má konať za štát, naďalej súdny prax nie je jednotná a sú rôzne výklady týchto ustanovení, čomu m. i. nasvedčuje aj to, že zástupcovia oboch účastníkov poukazovali na ust. § 4 ods. 1 písm. b/ zákona, avšak na základe úplne opačných záverov ich výkladu (či má Ministerstvo vnútra v danej veci konať za štát alebo nie).

Súd dospel k záveru, že nie je splnená podmienka uvedeného ustanovenia § 4 ods. 1 písm. b/ zákona na to, aby bolo možné ustáliť, že za štát má konať podľa tohto ustanovenia (výlučne) Ministerstvo vnútra SR, pretože nie je splnená podmienka, že prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu, keďže sťažnosť žalobcu proti vznesenému obvineniu prokurátor uznesením zo dňa 23. 12. 2004 zamietol.

V danom prípade došlo ku škode navrhovateľa v trestnom konaní. "Orgány činné v trestnom konaní sú prokurátor a policajt (§ 10 ods. 1 Tr. por.). Policajtom sa na účely tohto zákona rozumie aj vyšetrovateľ Policajného zboru. Trestné stíhanie sa začne vydaním uznesenia a dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní vykonáva prokurátor (§ 230 Tr. por.). Na úseku trestného konania, ktorý začína vydaním uznesenia o začatí trestného stíhania a je zavŕšený podaním obžaloby, vykonávajú svoju pôsobnosť tak vyšetrovateľ Policajného zboru, ako aj prokurátor. Vo veci náhrady škody spôsobenej v tomto úseku trestného konania orgánom verejnej moci preto ako orgán konajúci v mene štátu prichádza do úvahy tak Ministerstvo vnútra SR, ako aj Generálna prokuratúra SR. Z hľadiska určenia, ktorý z týchto orgánov je v tom-ktorom prípade orgánom konajúcim v mene štátu, je rozhodujúce, na ktorom z nich bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody; ak žiadosť bola podaná na oboch uvedených orgánoch, je príslušným ten z nich, ktorý vo veci začal konať ako prvý." (citovaný rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. 03. 2011 č. 3Cdo 194/2010).

Súd na základe vyššie uvedeného dospel k záveru, že ide o obdobnú situáciu, a teda do úvahy prichádza ako orgán konajúci v mene štátu Ministerstvo vnútra SR aj Generálna prokuratúra SR a keď žiadosť bola Ministerstvom spravodlivosti SR postúpená na Ministerstvo vnútra SR, ktoré listom z 21. 10. 2009 oznámilo, že žiadosť nevyhovuje, je takto orgánom, ktorý začal vo veci konať ako prvý, keďže žiadosťou sa zaoberal a dal, aj keď negatívnu, odpoveď na žiadosť.

Ministerstvo vnútra SR je takto podľa § 4 ods. 1 písm. m/ zákona správne označené ako orgán konajúci v mene štátu, lebo ku škode žalobcu došlo jednak konaním vyšetrovateľa a jednak konaním prokurátora, ako orgán konajúci v mene štátu tak prichádzajú do úvahy Ministerstvo vnútra SR aj

Generálna prokuratúra SR, žiadosť bola podaná na oboch, a to na Ministerstvo vnútra postúpením z Ministerstva spravodlivosti listom zo dňa 07. 04. 2009 a na Generálnu prokuratúru podľa oznámenia zástupcu žalobcu 08. 02. 2012.

Keď žalobca podal návrh na predbežné prejednanie nároku na náhradu škody podľa § 15 ods. 1 zákona a jeho žiadosti nebolo vyhovené do 6 mesiacov od dňa prijatia žiadosti, keďže listom zo dňa 21. 10. 2009 mu bolo oznámené, že jej nie je možné vyhovieť, podal návrh na súd (§ 16 ods. 4 zákona).

Súd podľa § 5 ods. 1 a § 18 ods. 1 zákona zaviazal žalovaného na náhradu škody vo výške 353,85 eur, pričom ide o trovy obhajoby žalobcu v trestnom konaní, ako sú rozpísané vyššie. Podľa § 559 Obč. zák. splnením dlh zanikne. Dlh musí byť splnený riadne a včas.

Podľa § 517 ods. 1 a 2 Obč. zák. dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nespĺní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 563 Obč. zák. ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

V tejto veci (ako je to pre žaloby o náhrade škody typické) čas plnenia nie je určený dohodou ani nevyplýva z právneho predpisu. Vzhľadom na špeciálnu úpravu hmotnoprávných predpokladov uplatnenia predmetného nároku, a to obligatórneho predbežného prerokovania nároku, sa žalovaný dostal do omeškania 21. 10. 2009, keď odmietol dobrovoľne uspokojiť žalobcu.

Preto súd podľa z ust. § 16 ods. 4 zákona, ako aj § 517 ods. 1 a 2 Obč. zák. zaviazal žalovaného aj na zaplatenie úrokov z omeškania od nasledujúceho dňa, a to 22. 10. 2009, ktorým dňom už bol s plnením v omeškaní, až do zaplatenia, a to vo výške podľa ust. § 3 nar. vl. č. 87/1995 Zb. v znení neskorších predpisov.

Žalovaný síce namietal, že úroky patria až od doby, keby nebolo plnené podľa rozhodnutia súdu, súd sa však s touto argumentáciou nestotožňuje, lebo toto by platilo len v prípade, že by žalobca žiadal aj náhradu nemajetkovej ujmy, kde táto povinnosť vzniká až na základe súdneho rozhodnutia (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 185/2011). V danom prípade však ide o náhradu škody, ktorá bola presne vyčíslená a žalovaný bol vyzvaný na plnenie, tento však plnenie odmietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že žalobcovi, ktorý mal v konaní plný úspech, priznal právo na náhradu trov konania, a to trov právneho zastúpenia. Žalobca si uplatnil trovy vo výške 514,01 eur, pričom z týchto mu súd ako účelne vynaložené trovy priznal náhradu len vo výške eur.

Konkrétne podľa § 1 ods. 3, § 9 ods. 1, § 10 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. a/, b/ a c/, § 15, § 16 ods. 3 a 4, § 17 ods. 1 a § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov v platnom znení priznal súd

1/odmenu za nasledovné hlavné úkony:

- 19. 02. 2009 prevzatie veci 25,56 eur + paušál 6,95 eur
- 25. 03. 2009 návrh na predbežné prerokovanie 25,56 eur + paušál 6,95 eur
- 11. 11. 2009 spísanie žaloby 25,56 eur + paušál 6,95 eur
- 17. 03. 2011 účasť na pojednávaní 25,56 eur + paušál 7,41 eur
- 13. 05. 2011 vyjadrenie k odvolaniu 25,56 eur + paušál 7,41 eur
- 12. 07. 2013 zmena žaloby na výzvu súdu 25,56 eur + paušál 7,81 eur
- 04. 09. 2013 účasť na pojednávaní 25,56 eur + paušál 7,81 eur
- 29. 01. 2014 účasť na pojednávaní 25,56 eur + paušál 8,04 eur
- spolu 204,48 eur + paušál 59,33 eur

2. hotové výdavky (uplatnené cestovné 39,77 eur)

- cestovné za použitie osobného motorového vozidla Peugeot 407, ev. č. RS 040BN na pojednávanie dňa 17.3.2011 (2 x 26 km pri priemernej spotrebe 5,9 l/100 km pri cene PHM v čase cesty 1,360 eur/ l PHM) v celkovej sume 13,67 eur, na pojednávanie dňa 04. 09. 2013 tým istým autom pri cene PHM 1,158 eur v sume 13,05 eur a na pojednávanie dňa 29. 01. 2014 tým istým autom pri cene PHM 1,146 eur (údaje o vzdialenosti tie isté), podľa § 15 písm. a/, § 16 ods. 4 vyhlášky a zák. č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách súd priznal v uplatnenej výške 39,77 eur (i keď správny výpočet je podľa počítačového programu register13,69 eur + 13,07 eur a 13,03 eur, teda 39,79 eur, ale uplatnená suma neprevyšuje správnu sumu, preto bola priznaná podľa vyčíslenia)

3. náhrada za stratu času za čas strávený cestou na pojednávanie mimo sídla advokáta a späť dňa 17.3.2011 a to 2 polhodiny po 12,35 eur (1/60 výpočtového základu), t. j celkove 24,70 eur dňa 04. 09. 2013 a to 2 polhodiny po 13,01eur (1/60 výpočtového základu), t. j celkove 26,02 eur dňa 29. 01. 2014 a to 2 polhodiny po 13,40eur (1/60 výpočtového základu), t. j celkove 26,80 eur spolu 77,52 eur.

Takto trovy právneho zastúpenia činia spolu 381,11 eur (204,48 eur odmena + 59,33 eur paušál + 39,77 eur cestovné + 77,52 eur náhrada za stratu času) + 76,22 eur ako DPH = 457,33 eur.

Zaplatenie trov právnenmu zástupcovi žalobcu je odôvodnené ustanovením § 149 ods. 1 O. s. p.

Žalobcovi súd nepriznal uplatnenú náhradu za úkon 13. 10. 2011 a to úpravu žaloby, keďže táto bola vykonaná nesprávne, lebo za ten istý orgán na základe tej istej skutočnosti môže konať len jeden orgán a žalobca označil ako konajúce 3 orgány (teda nešlo o účelne vynaložené trovy) a následne žalobu opravil podaním zo dňa 12. 07. 2013, za ktorý úkon náhrada bola priznaná. Tiež súd nepriznal uplatnenú náhradu za poradu s klientom 21. 08. 2013, lebo podľa predloženého záznamu nešlo o žiadnu takú poradu, ktorá by bola potrebná pre to, aby mohol vo veci ďalej konať (išlo len o oboznámenie s priebehom konania pred pojednávaním).

Súd podľa § 5 ods. 1 a § 18 ods. 1 zákona zaviazal žalovaného na náhradu škody vo výške 353,85 eur, pričom ide o trovy obhajoby žalobcu v trestnom konaní, ako sú rozpísané vyššie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde písomne v 2 vyhotoveniach.

V odvolaní je potrebné popri všeobecných náležitostiach (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, musí byť podpísané a datované) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p. konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak žalovaný nesplní v stanovenej lehote uloženú mu povinnosť, možno podať návrh na výkon exekúcie podľa Exekučného poriadku.